

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-05-20/2013
P/13/145

TEKST UJEDNOLICONY

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/13/145 – Oznakowanie dróg publicznych województwa śląskiego

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach

Kontroler

Kontrolę przeprowadził na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy o NIK¹ Artur Stekla, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 85146 z dnia 17 maja 2013 r.

[dowód: akta kontroli str. 1-2]

Jednostka
kontrolowana

Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Cieszynie², ul. Bobrecka 29, 43-400 Cieszyn
REGON: 072253400

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Monika Kalinik, Dyrektor PZPD od 1 marca 2009 r.

[dowód: akta kontroli str. 3]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia³:

- pozytywnie w zakresie: przyporządkowania zadań i obowiązków komórkom organizacyjnym i pracownikom PZDP, przygotowania kadry pracowniczej oraz realizowania wymaganych kontroli stanu technicznego dróg,
- pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie: udzielania zamówień na zakupy i utrzymania oznakowania, urządzeń bezpieczeństwa ruchu i sygnalizacji świetlnej oraz realizacji zaleceń pokontrolnych,
- negatywnie w zakresie: prowadzenia postępowań administracyjnych przy wydawaniu zezwoleń na umieszczanie reklam w pasie dróg powiatowych oraz sprawowania nadzoru nad ich lokalizacją; prowadzenia wymaganej ewidencji dróg; przestrzegania przy stosowaniu oznakowania dróg przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach⁴. Negatywnie oceniono ponadto nieprzestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzeniem⁵, a zwłaszcza lokalizowanie na drogach oznakowania niezgodnie z zatwierdzonymi organizacjami ruchu, a także brak skutecznego nadzoru nad wykonawcami robót drogowych w zakresie stosowania przez nich prawidłowego oznakowania miejsca prowadzenia tych robót.

¹ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm., zwana dalej ustawą o NIK.

² Zwany dalej PZPD lub Zarządem.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁴ Dz. U. Nr 220, poz. 2181 ze zm., zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych.

⁵ Dz. U. Nr 177, poz.1729, zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie warunków zarządzania ruchem na drogach.

NIK zwraca ponadto uwagę, że PZDP nie posiada dla ponad 93 % zarządzanych dróg powiatowych zatwierdzonych projektów organizacji ruchu⁶ obejmujących całą ich długość. W ocenie NIK, powyższe w połączeniu z nierzetelnym prowadzeniem ksiąg dróg może wpływać na obniżenie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego na zarządzanych drogach.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Tworzenie warunków do wykonywania zadań związanych z zapewnieniem właściwego stanu oznakowania dróg

1.1. Wewnętrzne uregulowania spraw objętych kontrolą

Opis stanu
faktycznego

PZDP, będący jednostką organizacyjną powiatu cieszyńskiego, zgodnie ze statutem⁷ wykonywał wynikające z ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych⁸ zadania zarządzania drogami powiatowymi oraz powierzone zadania bieżącego utrzymania dróg wojewódzkich.

Realizacja zadań zarządzania siecią dróg, określonych szczegółowo w regulaminie organizacyjnym PZDP⁹, powierzona została Zespołowi Utrzymania Dróg¹⁰ oraz Zespołowi Inwestycji.

[dowód: akta kontroli str. 4-23]

1.2. Opracowane i wdrożone procedury realizacji zadań objętych kontrolą

PZDP posiadał od listopada 2011 r. procedury okołofinansowe realizacji zadań zarządu drogami dotyczące m.in. lokalizacji zjazdów indywidualnych i publicznych oraz wydawania zezwolenia na zajęcie pasa drogowego w celach nie związanych z potrzebami ruchu drogowego.

Do 30 czerwca 2013 r. w PZDP nie zostały wdrożone procedury realizacji zadań zarządcy drogi, w szczególności dotyczące wykonywania kontroli stanu technicznego dróg powiatowych i realizacji wyników tych kontroli oraz wprowadzania nowej organizacji ruchu na administrowanych drogach.

Dyrektor PZDP wyjaśniła, że zarys takich procedur został opracowany, przy czym z uwagi na zmiany w strukturze organizacyjnej jednostki zostały one wprowadzone 3 czerwca 2013 r. z mocą obowiązującą od dnia 1 lipca 2013 r.

[dowód: akta kontroli str. 55-70, 84-88, 708-712]

Analiza 10 losowo wybranych losowo postępowań administracyjnych dotyczących zajęcia pasa drogowego w celu umieszczenia reklam (urządzeń reklamowych) oraz trzech postępowań w związku z wnioskami inwestorów o uzgodnienie reklamy jako obiektu reklamowego poza pasem drogowym, wykazała, że prowadzone były one z naruszeniem obowiązujących przepisów.

[dowód: akta kontroli str. 165-196]

Oględziny sześciu reklam i urządzeń reklamowych znajdujących się w pasie dróg powiatowych oraz trzech poza pasem tych dróg wykazały, że żadna z nich nie ograniczała widoczności oznakowania i elementów drogi. W przypadku trzech reklam stwierdzono, że nie były przestrzegane warunki ustalone w wydanych

⁶ Zwanych dalej „POR”.

⁷ Przyjętym uchwałą Rady Powiatu nr XLIV/438/06 z dnia 28 sierpnia 2006 r.

⁸ Dz. U. z 2013 poz. 260 ze zm., zwanej dalej „ustawą o drogach”.

⁹ Wprowadzonego uchwałą Zarządu Powiatu nr 888/ZP/III/10 z dnia 20 października 2010 r., zmienionego uchwałami Zarządu Powiatu nr 167/ZP/IV/11 z dnia 21 lipca 2011 r.

¹⁰ Zwanemu dalej ZUD.

zezwoleniach. Ponadto stwierdzono trzy reklamy umieszczone w pasie drogowym bez zezwolenia zarządu drogi.

[dowód: akta kontroli str. 240-246]

1.3. Przygotowanie pracowników do realizacji zadań objętych kontrolą

PZDP na koniec 2012 r. oraz na 30 czerwca 2013 r. zatrudniał odpowiednio 26 i 25 pracowników, w tym 18 i 17 na stanowiskach merytorycznych¹¹. Analiza zakresów czynności 13 pracowników merytorycznych wykazała, że powierzone im obowiązki umożliwiały wykonywanie nałożonych na PZDP zadań zarządzania drogami. Pracownicy merytoryczni posiadali specjalistyczne wykształcenie¹². Ośmiu z nich posiadało dodatkowe kwalifikacje, uzyskane w ramach specjalistycznych szkoleń oraz studiów podyplomowych m.in. w zakresie planowania i realizacji inwestycji drogowych oraz utrzymania i rehabilitacji dróg i mostów.

[dowód: akta kontroli str. 71-83]

1.4. Dane o sieci zarządzanych dróg publicznych

Na koniec grudnia 2012 r. PZDP zarządzał 48 drogami powiatowymi (lub odcinkami tych dróg) o łącznej długości 234,12 km, z tego 233,15 km stanowiły drogi o charakterze zamiejskim, a 0,97 km – drogi o charakterze miejskim (na terenie Miasta Cieszyn).

Do czerwca 2011 r. zarządzanie 129,67 km dróg, a następnie 128,79 km dróg powiatowych, leżących w obrębie miast (i znajdującymi się na nich 106 obiektami mostowymi), na podstawie porozumień zawartych przez Zarząd Powiatu Cieszyńskiego w 2010 r.¹³ i w 2011 r.¹⁴, powierzono Gminom: Cieszyn, Skoczów, Ustron, Wisła i Strumień. Zgodnie z treścią ww. porozumień PZDP nie posiadał kompetencji kontrolnych lub nadzorczych w zakresie realizacji przez Gminy przekazanych im zadań.

Do końca czerwca 2012 r., na podstawie porozumienia zawartego 30 czerwca 2009 r. przez Zarząd Powiatu Cieszyńskiego z Zarządem Województwa Śląskiego, PZDP realizował zadania letniego i zimowego utrzymania pięciu dróg wojewódzkich o łącznej długości 96,4 km, znajdujących się na terenie powiatu cieszyńskiego¹⁵.

[dowód: akta kontroli str. 24-54]

W latach 2011 i 2012 na drogach powiatowych zarządzanych przez PZDP doszło do odpowiednio 29 i 30 wypadków (oraz 199 i 224 kolizji), w których śmierć poniosło 2 i 5 osób, a 32 i 39 osób odniosło obrażenia. Natomiast na drogach wojewódzkich administrowanych przez PZDP zaistniało w roku 2011 oraz do końca I półrocza 2012 r. odpowiednio 28 oraz 14 wypadków (i 269 oraz 110 kolizji drogowych), w wyniku których zginęło odpowiednio 3 oraz 1 osoba, natomiast 32 i 17 osób odniosło obrażenia. Według informacji Komendanta Powiatowego Policji w Cieszynie zdarzenia drogowe nie miały związku z organizacją ruchu lub nieprawidłowym zabezpieczeniem robót drogowych. W badanym okresie

¹¹ Pozostali pracownicy zatrudnieni byli na stanowiskach robotniczych.

¹² Siedem osób posiadało wykształcenie średnie lub wyższe z zakresu budownictwa w tym dwie osoby posiadały uprawnienia budowlane do kierowania robotami budowlanymi w specjalności konstrukcyjno-budowlanej (bez ograniczeń) oraz uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji kierownika budowy i robót w specjalności konstrukcyjno-inżynierskiej w zakresie dróg i mostów.

¹³ Porozumienie nr WO.0118-13/10 z dnia 30 grudnia 2010 r. zawarte z Burmistrzem Miasta Cieszyna oraz Porozumienie Nr WO.0118-14/10 z dnia 30 grudnia 2010 r. zawarte z Burmistrzem Miasta Skoczowa.

¹⁴ Porozumienie Nr WO.0118-2/11 z dnia 3 stycznia 2011 r. zawarte z Burmistrzem Miasta Wisły, Porozumienie Nr WO.0118-1/11 z dnia 3 stycznia 2011 r. zawarte z Burmistrzem Miasta Ustronia oraz Porozumienie Nr WO.031.11.2011 z dnia 1 lipca 2011 r. zawarte z Burmistrzem Strumienia przy czym do dnia 30 czerwca 2011 r. obowiązywało Porozumienie Nr WO.0118-5-1/05 zawarte w dniu 30 czerwca 2005 r., zgodnie z którym Powiat Cieszyński powierzył Gminie Strumień zarządzanie drogami powiatowymi o długości 8,300 km w obrębie miasta Strumienia.

¹⁵ DW937, DW938, DW941, DW942 i DW943.

w przypadku 8 kolizji na drogach powiatowych i 16 na drogach wojewódzkich zarządzanych przez PZDP jako przyczynę wskazano niewłaściwy stan jezdni.

[dowód: akta kontroli str. 109-156]

1.5. Prowadzenie wymaganej dokumentacji zarządzanych dróg.

PZDP prowadził ewidencję zarządzanych dróg powiatowych, sporządzoną zgodnie z wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom¹⁶. Prowadzone były dzienniki objazdu zarządzanych dróg powiatowych.

Prowadzono książki dróg dla 48 odcinków zarządzanych dróg powiatowych. Dla jednej drogi, oddanej do użytku w 2011 r., książka drogi została założona w trakcie kontroli, tj. w dniu 29 maja 2013 r. i wymagała uzupełnienia danych. Analiza zapisów ewidencji dróg dotyczących 10 (21,3 %) losowo wybranych odcinków dróg powiatowych wykazała, że były one dokonywane niezgodnie z przepisami ww. rozporządzenia oraz nierzetelnie.

[dowód: akta kontroli str. 199-231, 232-235, 497-523]

PZDP posiadał zatwierdzone przez Starostę Cieszyńskiego stałe organizacje ruchu dla dwóch całych ciągów dróg¹⁷ o łącznej długości 6,1 km i fragmentów trzech dróg¹⁸ o łącznej długości 7,1 km. Posiadał również organizację ruchu dla drogi powiatowej nr 2714S o długości 0,97 km zlokalizowanej w Cieszynie, która została zatwierdzona przez Burmistrza Miasta Cieszyna.

Dla pozostałych dróg PZDP nie dysponował zatwierdzoną stałą organizacją ruchu. Dyrektor PZDP wyjaśniła, że obowiązujące przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem¹⁹ nie nakazują zarządcom dróg sporządzania i posiadania zatwierdzonej dokumentacji stałej organizacji ruchu w odniesieniu do wszystkich dróg, którymi zarządzają.

Natomiast Starosta Cieszyński wykazał posiadanie 87 zatwierdzonych POR dla fragmentów (wycinków) 29 dróg powiatowych, których nie posiadał PZDP.

[dowód: akta kontroli str. 106-108, 255-258]

1.6. Kontrola zarządcza działań związana z oznakowaniem zarządzanych dróg.

Sposób prowadzenia kontroli zarządczej oraz zasady jej koordynacji określało zarządzenie Dyrektora PZDP z dnia 22 grudnia 2009 r.²⁰ (zmienione z dniem 1 sierpnia 2011 r.²¹) Za koordynację tej kontroli odpowiadał Zastępca Dyrektora PZDP. Zgodnie z § 3 zarządzenia Dyrektor był zobowiązany do opracowania w formie pisemnej i stałego uaktualnienia procedur finansowych oraz procedur okołofinansowych, wynikających z innych niż finansowe aktów prawnych regulujących pracę jednostki.

[dowód: akta kontroli str. 89-100]

W okresie czerwiec – lipiec 2011 r. w ramach kontroli zarządczej przeprowadzono kontrolę funkcjonowania Zespołu Utrzymania Dróg w wyniku której stwierdzono

¹⁶ Dz. U. Nr 67, poz. 582, zwane dalej rozporządzeniem w sprawie ewidencji dróg publicznych.

¹⁷ Dróg nr 2643S i 2644S w m. Istebna i Jaworzynka.

¹⁸ Dróg nr 2600S, 2602S, 2606S i S2627S w miejscowościach Kozakowice, Pruchna, Górki Wielkie i Brenna.

¹⁹ Dz. U. Nr 177, poz. 1729, zwane dalej rozporządzeniem w sprawie warunków zarządzania ruchem na drogach.

²⁰ Zarządzenie Dyrektora PZDP nr 13/2009 z 22 grudnia 2009 r.

²¹ Zarządzenie Dyrektora PZDP nr 8/2011 z 1 sierpnia 2011 r.

m.in., że: zakresy obowiązków pracowników były ustalone niejasno i w sposób niedostosowany do faktycznie wykonywanych czynności; nie istniały jasno określone procedury dla poszczególnych procesów, co powodowało brak wiedzy wśród pracowników na temat kompetencji i obowiązków. We wnioskach i zaleceniach pokontrolnych zapisano m.in., że należy zidentyfikować wszystkie procesy w działaniach ww. Zespołu (dla każdego pracownika w obszarze działania) i opracować stosowne procedury działania.

Analiza zakresów czynności pracowników merytorycznych PZDP wykazała, że ich treść została zmieniona w lipcu 2011 r.

Realizacja zadań związanych z zarządzaniem siecią dróg i ich oznakowania nie była w latach 2010-2013 (I półrocze) przedmiotem wewnętrznej kontroli instytucjonalnej.

[dowód: akta kontroli str. 72-75, 101-105, 237-239]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie tworzenia warunków do wykonywania zadań związanych z zapewnieniem właściwego stanu oznakowania dróg stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Postępowania administracyjne o zajęcie pasa drogowego w celu umieszczenia reklam (urządzeń reklamowych) prowadzono w PZD z naruszeniem obowiązujących przepisów. Badanie dokumentacji 10 losowo wybranych tych postępowań wykazało bowiem, że:

- do żadnego z wniosków stron w aktach postępowań nie było dołączonego szczegółowego planu sytuacyjnego terenu z zaznaczeniem granic i podaniem wymiarów reklam, co stanowiło naruszenie § 1 ust. 3 pkt. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2004 r. w sprawie określenia warunków udzielania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego²². W dwóch sprawach znajdowały się jedynie kopie geodezyjnej mapy zasadniczej bez opisu sytuacyjnego i wymiarów reklamy;
- w żadnej z 10 spraw nie zostało udokumentowane np. w formie adnotacji pracownika prowadzącego sprawę, czy miejsce lokalizacji reklamy znajduje się w obszarze zabudowanym oraz nie zostało udokumentowane np. w formie protokołu oględzin (wizji w terenie) przeprowadzenie analizy wpływu reklamy na widoczność oznakowania i innych elementów drogi. W ocenie NIK, mając na uwadze, iż art. 39 ust.1 pkt. 5 ustawy o drogach zakazuje umieszczania reklam w pasie drogowym poza obszarem zabudowanym zaniechanie to było przejawem braku staranności ze strony pracownika oraz stanowiło naruszenie art. 67 i 72 Kpa²³, które przewidują, że protokół dokumentujący istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy sporządza się z czynności oględzin dokonywanych przy udziale przedstawiciela administracji, a czynności z których nie sporządza się protokołu utrwała się w aktach w formie adnotacji podpisanej przez pracownika, który dokonał tych czynności. Ponadto nie było dowodu sprawdzenia przez pracownika PZDP faktu dotrzymania przez wnioskodawcę ustalonych warunków zajęcia pasa drogowego dotyczących wielkości i miejsca lokalizacji reklamy.

2. W trzech postępowaniach przeprowadzonych w związku z wnioskami inwestorów o uzgodnienie lokalizacji reklamy jako obiektu budowlanego położonego poza pasem drogowym (na podstawie art. 43 ust. 2 ustawy o drogach) Dyrektor PZDP wydała postanowienia pozytywnie opiniujące lokalizację tych reklam, pomimo że w aktach tych spraw nie były udokumentowane ustalenia dotyczące lokalizacji

²² Dz. U. nr 140 poz. 1481

²³ Ustawa z 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 267

planowanej reklamy (teren zabudowy lub poza terenem zabudowy) oraz analizy ich wpływu na widoczność oznakowania i innych elementów drogi.

W sprawie nieprawidłowości opisanych w pkt. 1 i 2 odpowiedzialny specjalista ds. uzgodnień E.P wyjaśniła, że każdorazowo przeprowadzała oględziny w terenie i sporządzała robocze notatki, na podstawie których przygotowywała postanowienia i decyzje, jednak z uwagi na brak świadomości, iż winny one stanowić załączniki do akt sprawy traktowała je jako brudnopisy i niszczyła. Wskutek tego Dyrektor PZDP wydała pozytywne postanowienia oraz decyzje nie mając udokumentowanego stanu faktycznego, wskazującego na konieczność wydania takiego rozstrzygnięcia. Dyrektor PZDP wyjaśniła, że z uwagi na przekonanie, że pracownik każdorazowo bada w terenie każdą sprawę i mając na uwadze jego przygotowanie merytoryczne i doświadczenie, podpisywała decyzje i postanowienia bez załączonych do akt notatek z oględzin.

[dowód: akta kontroli str. 165-198, 236-239]

3. PZDP nie zapewnił rzetelnego nadzoru nad przestrzeganiem przez podmioty gospodarcze zasad umieszczania reklam w pasie dróg powiatowych. Oględziny trzech reklam (43% zbadanych) wykazały, że wymiary dwóch (położonych w pasie DP 2607S w m. Bażanowice) nie odpowiadały warunkom wydanego zezwolenia, a ich powierzchnia była większa od powierzchni stanowiącej podstawę do naliczenia opłaty o ok. 34% i o 100%. Trzecia reklama (położona w pasie DP 2602 w Brennej) ustawiona była od krawędzi jezdni w odległości 3 m podczas gdy zgodnie z zezwoleniem odległość ta winna wynosić min. 5 m. Ponadto stwierdzono trzy tablice reklamowe i informacyjne, umieszczone w pasie dróg bez zezwolenia Zarządu, co stanowiło naruszenia art. 40 ust. 1, w zw. z art. 40 ust. 2 pkt. 3 ustawy o drogach. Jedna z nich znajdowała się w bezpośrednim sąsiedztwie urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego (ok. 40 cm od krawędzi tablicy prowadzącej U-3b).

Specjalista ds. uzgodnień E.P wyjaśniła, że - w jej ocenie - reklamy o wymiarach i lokalizacji niezgodnej z wydanym zezwoleniem zostały wykonane lub przedstawione przez ich właścicieli po przeprowadzeniu ich pierwszego sprawdzenia. Wyjaśniła, że nie dokonywała późniejszej weryfikacji reklam w terenie. Natomiast w przypadku trzech reklam umieszczonych bez zezwolenia wyjaśniła, że nie stwierdziła ich w czasie wcześniejszych objazdów dróg.

[dowód: akta kontroli str. 240-249]

4. Jedna z dróg powiatowych nr 2714S (ul. Gwido Langer w Cieszynie wraz z towarzyszącą infrastrukturą) została ujęta w prowadzonej ewidencji dróg oraz założono dla niej książkę drogi dopiero w dniu 29 maja 2013 r., mimo że jej odbiór końcowy nastąpił w listopadzie 2011 r. Specjalista J.N. odpowiedzialny za prowadzenie ewidencji dróg nie wyjaśnił przyczyn powyższego stanu. Natomiast Dyrektor PZDP wyjaśniła, że przyczyną było niezakończenie, prowadzonych od 2011 r., uzgodnień w sprawie ewentualnego przejęcia ww. drogi w zarządzanie przez Miasto Cieszyn.

NIK nie podziela stanowiska Pani Dyrektor, gdyż książka drogi winna zostać założona po odbiorze końcowym inwestycji w listopadzie 2011 r., w oparciu posiadaną dokumentację projektową i powykonawczą.

[dowód: akta kontroli str. 199-239]

5. Zapisy w ewidencja dróg powiatowych zarządzanych przez PZDP prowadzone były nierzetelnie i niezgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie ewidencji dróg publicznych. Oględziny dokumentacji 10 (21,3%) wybranych losowo odcinków dróg

powiatowych²⁴ wykazały powtarzające się we wszystkich przypadkach nieprawidłowości i braki polegające m.in. na: niezgodnym ze stanem faktycznym opisie ciągu drogi oraz opisie odcinka i przebiegu drogi w administrowaniu PZDP; niewłaściwym opisie lokalizacji (kilometrażu początku i końca drogi w administracji PZDP oraz adresie w systemie referencyjnym); niewłaściwie podanej długości odcinka drogi w zarządzaniu PZDP (niezgodną z danymi PZDP); niekompletnym wykazie osób upoważnionych do dokonywania wpisów w ewidencji; nierzetelnym zestawieniu zbiorczych danych technicznych drogi; nieuzupełnionym wykazie dzienników objazdu dróg (w zakresie rocznych kontroli stanu technicznej sprawności odcinka drogi); nieprawidłowo wypełnionym wykazie protokołów kontroli okresowych (przeprowadzanych co najmniej raz na 5 lat) stanu technicznego i wartości użytkowej odcinka drogi²⁵. Ponadto w przypadku książek dwóch z tych dróg (DP 2644S w Jaworzynce i DP 2643S w Istebnej) nie był uzupełniony wykaz protokołów odbioru robót modernizacyjnych odcinków po zakończonej ich przebudowie.

Specjalista J.N. odpowiedzialny za prowadzenie ewidencji dróg wyjaśnił, że od chwili założenia ewidencji dróg w 2006 r. nie weryfikowano poprawności jej zapisów, zakładając, że zostało to wykonane podczas odbioru wykonanych książek dróg od ich wykonawcy. Wyjaśnił, że część nieprawidłowych zapisów w ewidencji wyniknęła z błędnej interpretacji nazewnictwa np. tabeli nr 4 „Wykaz dzienników objazdów dróg”.

[dowód: akta kontroli str. 199-235]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. PZDP zarządzając drogami powiatowymi, nie posiadał określonych przebiegów oraz długości dla odcinków 47 tych dróg, gdyż Rada Powiatu nie podjęła do lipca 2013 r., uchwały w tej sprawie, zgodnie z art. 6 a ust. 3 ustawy o drogach. W ocenie NIK, brak zasadniczego aktu prawa miejscowego dotyczącego informacji o sieci dróg mógł utrudniać podejmowanie właściwych decyzji i prowadzić do sporów kompetencyjnych. Brak ww. uchwał, zdaniem NIK, przyczynił się do nierzetelnego prowadzenia ewidencji dróg, ponieważ wymaga ona m.in. wskazania dokładnego przebiegu odcinka drogi oraz jego długości. Treść uchwał Zarządu Województwa Śląskiego w sprawie nadania numeracji dróg powiatowych²⁶, nie może zastąpić uchwał Rady Powiatu, ponieważ zawierają one jedynie ogólny opis lokalizacji drogi o nadanym numerze w gminach i miejscowościach.

Starosta Cieszyński poinformował, że ok. 50% obecnych dróg powiatowych nie spełnia ustawowych przesłanek dla tej kategorii. Zaproponowano więc Gminom przejście ich jako dróg gminnych. W tej sytuacji, w ocenie Starosty podejmowanie uchwał o przebiegu dróg powiatowych uznano za nieuzasadnione. Starosta stwierdził, że ustawa nie określa terminu w jakim uchwała w sprawie przebiegu istniejących dróg winna zostać podjęta w związku z czym po uporządkowaniu spraw, możliwe będzie opracowanie stosownego jej projektu i przedłożenia go Radzie Powiatu Cieszyńskiego.

NIK zwraca uwagę, że, w stosunku do części dróg powiatowych, których status formalno-prawny nie był przedmiotem wątpliwości, możliwe było podjęcie przez Radę Powiatu stosownych uchwał.

[dowód: akta kontroli str. 16-23, 306-308, 455-485, 526-527]

²⁴ DP 2608S, DP 2609S, DP 2610S, DP 2644S, DP 2645S, DP 2646S, DP 2638S, DP 2639S, DP 2640S, DP 2643S.

²⁵ Ewidencjonowano w nim protokoły rocznych kontroli stanu technicznej sprawności odcinka drogi wraz z protokołami kontroli okresowych przeprowadzanych co najmniej raz na 5 lat bez podania opisowej oceny stanu technicznego i wartości użytkowej odcinka dróg.

²⁶Nr 1353/82/III Zarządu Województwa Śląskiego z 25 września 2003 r. w sprawie nadania numerów drogom powiatowym w Powiecie Cieszyńskim (uchylona z dniem 6 kwietnia 2006 r.) i nr 597/356/II/2006 Zarządu Województwa Śląskiego z 6 kwietnia 2006 r., zmieniona 28 kwietnia 2009 r. uchwałą nr 966/262/III/2009.

2. NIK zwraca uwagę, że PZDP zarządzając drogami powiatowymi nie posiadał wszystkich zatwierdzonych dla nich POR. PZDP posiadał projekty dla sześciu dróg powiatowych o łącznej długości 13,2 km. Natomiast w posiadaniu Starosty było 87 POR dla 29 odcinków dróg powiatowych, zawierających mimo wycinkowego ich zakresu²⁷ istotne informacje dotyczące oznakowania i organizacji ruchu na drogach powiatowych.

Ponadto, w ocenie NIK, niekorzystnym z punktu widzenia bezpieczeństwa ruchu na drogach powiatowych, był fakt, że PZDP dla 42 ciągów całych dróg i odcinków trzech dróg powiatowych nie posiadał zweryfikowanych m.in. przez Policję i organ zarządzający ruchem zatwierdzonych organizacji ruchu.

[dowód: akta kontroli str. 106-108, 255-258]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Utrzymanie oznakowania na drogach publicznych przez zarządzających tymi drogami

2.1. Ponoszone wydatki na utrzymanie zarządzanych dróg i ich oznakowania

Opis stanu
faktycznego

PZDP wydatkował na zarządzanie drogami powiatowymi i wojewódzkimi²⁸ w 2011 r. 8 857,0 tys. zł (94,8 % planu), w 2012 r. 6 232,9 tys. zł (115,2 % planu) i w I półroczu 2013 r. 1 884,3 tys. zł (34,9 % planu rocznego).

Zaplanowane i poniesione wydatki były niższe od zgłaszanego przez PZDP, na etapie opracowywania planu finansowego na ww. lata budżetowe, zapotrzebowania na środki wynoszącego 9 708,0 tys. zł (na rok 2011), 6 654,7 tys. zł (na rok 2012) oraz 5 253,2 tys. zł (na I półrocze 2013 r.) oraz wielokrotnie niższe od faktycznych potrzeb, które według Dyrektora PZDP wynosiły, odpowiednio: 92 992,8 tys. zł, 87 679,7 tys. zł i 84 258,2 tys. zł.

Na zadania związane z zakupem lub wykonaniem, remontem oraz utrzymaniem elementów oznakowania pionowego, poziomego i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego PZDP wydatkował 655,2 tys. zł w 2011 r., 109,1 tys. zł w 2012 r. i 30,0 tys. zł w I półroczu 2013 r. Poniesione wydatki były niższe od zgłaszanego przez PZDP zapotrzebowania wynoszącego, odpowiednio: 6 798,0 tys. zł, 4 714,7 tys. zł i 3 313,2 tys. zł, jak i potrzeb szacowanych na 11 512,8 tys. zł, 9 109,7 tys. zł i 7 628,2 tys. zł.

[dowód: akta kontroli str. 331-336, 524, 567]

W latach objętych kontrolą PZDP nadzorował realizację rzeczową sześciu zadań inwestycyjnych finansowanych przez Powiat Cieszyński przy udziale środków zewnętrznych²⁹. W ich ramach wykonano m.in. oznakowanie poziome i pionowe przebudowanych lub nowych dróg o wartości 130,1 tys. zł³⁰.

Przeprowadzone oględziny organizacji ruchu fragmentu DP2606S w Goleszowie, Kozakowicach i Ustroniu, przebudowanego w latach 2010 – 2011 wykazały, że zastosowane oznakowanie pionowe, poziome i urządzenia bezpieczeństwa ruchu były zgodne z zatwierdzonym POR (z wyjątkiem jednego znaku B-18³¹, którego ustawienia nie przewidywał projekt). Istniejące elementy oznakowania pionowego i urządzeń bezpieczeństwa ruchu były utrzymane prawidłowo,

²⁷ Przykładowo: WK.542T-30/04b – ustawienie znaków B-33 oraz B-32a w miejscowości Marklowice; WKT.542-7/07 – docelowa organizacja ruchu w rejonie skrzyżowania z drogą powiatową 2600S w miejscowości Górki Wielkie; WKT.542.-43/07 – lokalizacja masztu fotoradaru Brenna Spalona; WKT.7121.26.2013 – wprowadzenie zakazu wyprzedzania na odcinku od ul. Topolowej do ul. Jastrzębiej w Chybiu.

²⁸ do końca czerwca 2012 r.

²⁹ Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych, rezerwy Subwencji. Ogólnej budżetu Państwa.

³⁰ Wydatki w latach 2011 i 2012, w I półroczu 2013 nie wystąpiły.

³¹ Zakaz wjazdu pojazdów o rzeczywistej masie całkowitej ponad ...t.

natomiast oznakowanie poziome z uwagi na zużycie, zdaniem NIK kwalifikowało się do odnowienia.

[dowód: akta kontroli str. 625-627]

2.2. Stan oznakowania zarządzanych dróg

PZDP nie posiadał danych o liczbie znaków drogowych pionowych rozmieszczonych na zarządzanych odcinkach dróg powiatowych. Dyrektor PZDP wyjaśniła, że dane w tym zakresie są ustalane za pomocą planów liniowych, sporządzonych na potrzeby realizacji zadań ZUD na drogach powiatowych. Mają one charakter wewnętrznej i roboczej dokumentacji, która nie podlegała uzgodnieniom i zatwierdzeniom.

Według danych PZDP, na koniec kwietnia 2013 r. przy zarządzanych drogach znajdowała się m.in. jedna sygnalizacja świetlna, 583 urządzeń bezpieczeństwa ruchu³², ponad 7300 mb barier drogowych i balustrad segmentowych U-12. Oznakowanie poziome o łącznej długości 71,3 km znajdowało się na odcinkach 18 dróg. Oznakowanych poziomo było także 129 przejść dla pieszych na odcinkach 28 dróg.

Dyrektor PZDP wyjaśniła, że weryfikacja istniejącego oznakowania odcinków dróg, dla których posiadano zatwierdzone POR, jak również stan techniczny oznakowania jest jednym z elementów przeglądów gwarancyjnych dróg, a wszelkie braki i niezgodności są na bieżąco usuwane przez wykonawcę robót w ramach gwarancji lub przez ZUD (w przypadku konieczności uzupełnienia, bądź naprawy oznakowania nie podlegającego gwarancji).

W przypadku pozostałych dróg (nie posiadających zatwierdzonych POR) Dyrektor PZDP stwierdziła, że weryfikacja elementów ich oznakowania oraz stanu ich wyposażenia w urządzenia bezpieczeństwa ruchu prowadzona jest na podstawie planów liniowych. Podczas przeprowadzanych objazdów dróg usterki w ich oznakowaniu są usuwane w miarę dostępnych środków finansowych. Nowe oznakowanie, zmieniające istniejącą organizację ruchu na fragmentach tych dróg, wprowadzane jest na podstawie POR, zatwierdzanych przez organ zarządzający ruchem na drogach.

[dowód: akta kontroli str. 277-286, 572-578]

Z inicjatywy Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie, w marcu 2013 r. zespół kontrolny³³, w którego składzie był przedstawiciel PZDP, przeprowadził lustrację 21 dróg zarządzanych przez PZDP w zakresie utrzymania oznakowania drogowego, sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego. Sformułowano 113 uwag dotyczących głównie stanu oznakowania dróg. Z treści protokołów nie wynikało w oparciu o jakie dokumenty źródłowe dokonywano weryfikacji i ocen istniejącego oznakowania.

[dowód: akta kontroli str. 157-164, 277-279]

PZDP nie posiadał danych, jaka część stosowanego oznakowania pionowego i poziomego odpowiadała warunkom określonym w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych. Dyrektor PZDP wyjaśniła, że wszystkie braki w oznakowaniu pionowym, stwierdzone podczas objazdów, są na bieżąco uzupełniane, a niezgodności usuwane są przez pracowników ZUD.

[dowód: akta kontroli str. 277-279]

³² w tym: 385 słupków prowadzących U-1, 119 tablic prowadzących U-3, 59 urządzeń ostrzegawczych o skrajni typu U-9 rozmieszczonych m.in. przy obiektach mostowych i wiaduktach oraz po 10 szt. luster drogowych i słupków U-5.

³³ Zespół składający się z funkcjonariusza Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie oraz pracowników PZDP i Starostwa Powiatowego.

NIK uwzględniając stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości w stanie oznakowania dróg powiatowych nie podziela wyjaśnień Pani Dyrektor, że usterki i braki w oznakowaniu zarządzanych dróg powiatowych są bieżąco usuwane przez ZUD.

W latach 2011 – 2013 (I półrocze) w ramach bieżącego utrzymania dróg PZDP zakupił m.in. 775 znaków drogowych, 455 urządzeń bezpieczeństwa ruchu i jedną sygnalizację świetlną do wykonywania tymczasowego oznakowania robót realizowanych siłami własnymi. Na ww. zakupy wydatkowano łącznie 275,1 tys. zł. Natomiast na realizację usług związanych m.in. z wykonaniem akomodacyjnej sygnalizacji świetlnej; dostawą i montażem balustrad drogowych i barier U-12 oraz wykonaniem i odtworzeniem oznakowania poziomego i pionowego wydatkowano łącznie 396,1 tys. zł.

Analiza czterech zamówień na wykonanie i dostawę nowych znaków drogowych pionowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz na zaprojektowanie i wykonanie sygnalizacji świetlnej akomodacyjnej³⁴ w latach 2011- 2013 wykazała, że PZDP prawidłowo oszacował przedmiot tych zamówień oraz zgodnie z procedurą pisemnego rozeznania cenowego, określoną w Zarządzeniu nr 2/2009 Dyrektora PZDP³⁵, dokonał wyboru wykonawcy dostaw i usług. Przy odbiorze urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego nie wymagano od dostawców dokumentowania spełniania przez te urządzenia wymagań technicznych.

[dowód: akta kontroli str. 277-282, 337-341]

Analiza trzech udzielonych zamówień na realizację usług związanych z wykonywaniem kompleksowego oznakowania pionowego i poziomowego³⁶ wykazała, że udzielono ich zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁷ po przeprowadzeniu przetargów nieograniczonych, wybierając oferty najkorzystniejsze cenowo. W umowach prawidłowo zabezpieczono interesy zamawiającego ujmując zapisy dotyczące minimalnego okresu gwarancji; konieczności złożenia zabezpieczenia należytego wykonania zamówienia; możliwości nałożenia na wykonawcę kar umownych.

[dowód: akta kontroli str. 337-341, 433-454]

Oględziny 29 znaków pionowych (3,7 % dostarczonych w okresie objętym kontrolą³⁸) wykazały, że na odwrotnej stronie tarcz znaków znajdowały się wymagane informacje identyfikujące producenta znaku, typ zastosowanej folii odblaskowej oraz miesiąc i rok produkcji znaku.

[dowód: akta kontroli str. 567-571]

W latach 2011 i 2013 (do czerwca) PZDP w jednym przypadku poniósł koszty zakupu znaku zespolonego zawierającego elementy, określone w § 11 ust. 3 rozporządzenia w sprawie zarządzania ruchem na drogach, oznaczające obiekty mające charakter obiektów usługowych, w których jest prowadzona działalność gospodarcza, umieszczanych na wniosek zainteresowanych przedsiębiorców.

[dowód: akta kontroli str. 337-341]

³⁴ Na moście na Wiśle w ciągu drogi powiatowej 2633 w Strumieniu.

³⁵ Z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie ramowych procedur udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nie przekraczającej równowartości 14 000 euro przez Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych w Cieszynie.

³⁶ Umowa nr 32/PZDP/2011 z 29 czerwca 2011 r. z firmą Road Service; 33/PZDP/2011 z 17 lipca 2011 r. z firmą PERFEKT i 16/PZDP/2013 z 8 maja 2013 r. z firmą TM-VIA.

³⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 907, ze zm., zwana dalej „ustawą PZP”.

³⁸ 8 w roku 2011, 10 w roku 2012 i 9 w roku 2013.

2.3. Zgodność oznakowania zarządzanych dróg z ustaloną organizacją ruchu

Na próbie 48 znaków drogowych pionowych i oznakowania poziomego, rozmieszczonych w latach 2011 - 2012 na dwóch drogach powiatowych³⁹, ustalono, że ich zastosowanie nastąpiło po zaopiniowaniu przez Komendę Powiatową Policji w Cieszynie i zatwierdzeniu przez Starostę Cieszyńskiego⁴⁰ POR.

W przypadku lokalizacji 38 nowych znaków na DP2606S organ zarządzający ruchem dokonał udokumentowanej kontroli zgodności warunków technicznych wprowadzonej organizacji ruchu z zatwierdzoną.

[dowód: akta kontroli str. 488]

W przypadku ww. zmian organizacji ruchu PZDP powiadomił organ zarządzający ruchem i właściwego komendanta Policji z wyprzedzeniem o terminie wprowadzenia organizacji ruchu. Natomiast przez wprowadzeniem docelowej organizacji ruchu dla odcinka drogi powiatowej nr 2642S w miejscowości Pogórze, PZDP nie powiadomił Starosty i Komendanta Powiatowego Policji w Cieszynie.

[dowód: akta kontroli str. 708-709, 718-728]

Oględziny organizacji ruchu 10 odcinków dróg wykazały, że na jednym (DP 2613 w miejscowości Goleszów, Kozakowice i Ustroń) była ona zgodna z zatwierdzonym POR.

[dowód: akta kontroli str. 567, 625-627]

2.4. Przestrzeganie wybranych warunków technicznych stosowania oznakowania pionowego i poziomego dróg

Na 10 odcinkach dróg powiatowych (20,8 %) objętych oględzinami, 96 % elementów istniejącego oznakowania pionowego oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego odpowiadało warunkom technicznym ustalonym w rozporządzeniu w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych.

[dowód: akta kontroli str. 567-632]

Oględziny sześciu losowo wybranych miejsc na drogach powiatowych szczególnie uczęszczanych przez dzieci w wieku od 7 do 15 lat (w rejonie szkół) wykazały, że na pięciu z nich znajdowały się znaki A-17 na obu kierunkach jazdy przed tymi miejscami. Przejścia dla pieszych w bezpośrednim sąsiedztwie czterech szkół⁴¹ były dodatkowo oznakowane tablicą T-27. Jedno przejście zlokalizowane było w osi wyjścia ze szkoły.

[dowód: akta kontroli str. 567-571]

Na wszystkich 10 odcinkach dróg powiatowych objętych oględzinami występowało w ograniczonym zakresie oznakowanie poziome w postaci pasów wyznaczających przejścia dla pieszych (P-10), linii bezwzględnego lub warunkowego zatrzymania się w obrębie skrzyżowań (P-12 i P-13) oraz linii segregacyjnych lub krawędziowych. Z wyjątkiem fragmentu jednej drogi⁴² elementy oznakowania były wytarte i słabo widoczne.

[dowód: akta kontroli str. 567-571, 588-591, 607-609, 612-632, 705-707]

³⁹ 2616S w centrum Kończyc Wielkich i 2606S w miejscowości Goleszów, Kozakowice i Ustroń.

⁴⁰ Zatwierdzenie nastąpiło na wniosek projektanta działającego na zlecenie inwestorów: PZDP i Gminy Hażlach.

⁴¹ W Cisownicy (przy DP 2612S), w Brennej (przy DP2602S - ul. Bukowa 45), w Pruchnej (przy DP 2627S – ul. Główna) oraz w Pogwizdowie (przy DP 2623S – ul. Katowicka).

⁴² Za wyjątkiem fragmentu DP2616S długości ok. 538 m w centrum Kończyc Wielkich gdzie w IV kwartale 2012 r. prowadzone były prace remontowe i modernizacyjne.

2.5. Przestrzeganie wybranych warunków technicznych stosowania sygnalizacji świetlnych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego

PZDP zarządził jedną sygnalizacją świetlną akomodacyjną, uruchomioną w styczniu 2012 r. na drodze powiatowej nr 2633S⁴³ (na moście przez rzekę Wisłę w Strumieniu). Sygnalizację wykonano na podstawie projektu budowlano - wykonawczego, zawierającego przewidywaną organizację ruchu – program pracy sygnalizacji.

Dokumentacja i POR sygnalizacji pozytywnie zaopiniowane przez KPP w Cieszynie i PZDP, zostały zatwierdzone 28 grudnia 2011 r. przez Starostę. Dla przedmiotowej sygnalizacji PZDP nie prowadził wymaganego dziennika eksploatacji.

[dowód: akta kontroli str. 259, 288-300]

2.6. Oznakowanie prowadzonych na drogach i w pasie drogowym robót budowlanych

Analiza czterech losowo wybranych Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia⁴⁴ wykazała, że PZDP wymagał od wykonawców robót drogowych zatwierdzenia POR na czas ich prowadzenia (w przypadku remontów kapitalnych dróg) lub zabezpieczenia terenu robót utrzymaniowych (w przypadku remontów cząstkowych nawierzchni dróg) oraz oznakowania miejsca ich prowadzenia zgodnie z przepisami. PZDP posiadał uproszczony POR na potrzeby prowadzenia robót w pasie drogowym zamiejskich dróg powiatowych (w ramach bieżącego utrzymania), zatwierdzony przez Starostę Cieszyńskiego 8 lutego 2013 r. z terminem obowiązywania do 8 lutego 2016 r.

Również przy wydawaniu decyzji administracyjnych - zezwoleń⁴⁵ na zajęcie pasa dróg powiatowych w celu prowadzenia robót budowlanych, PZDP wymagał od wykonawców realizacji prac na podstawie zatwierdzonego POR na czas wykonywania robót. Przed rozpoczęciem robót przedstawiciel PZDP sprawdzał zgodność umieszczonego oznakowania z zatwierdzonym projektem.

[dowód: akta kontroli str. 250-251]

Przeprowadzone oględziny trzech odcinków dróg, na których w toku kontroli prowadzono roboty drogowe wykazały, że na dwóch⁴⁶ oznakowanie było zgodne z zatwierdzonym POR. Na odcinkach trzech dróg⁴⁷, na których w okresie od grudnia 2012 do maja 2013 r. prowadzone były roboty budowlane, w toku oględzin nie stwierdzono utrudnień spowodowanych np. nie usunięciem tymczasowego oznakowania⁴⁸.

[dowód: akta kontroli str. 260-267]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie utrzymania oznakowania na drogach publicznych przez zarządzających tymi drogami, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dyrektor PZDP nie powiadomił Starosty Cieszyńskiego oraz Komendanta Powiatowego Policji o wprowadzeniu docelowej organizacji ruchu dla odcinka drogi powiatowej nr 2642S w miejscowości Pogórze, naruszając przepis § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków zarządzania ruchem na drogach. Dyrektor PZDP wyjaśniła, że nie zna przyczyn powyższego zaniedbania. Natomiast

⁴³ W dokumentacji sygnalizacji wprowadzono błędnie numer drogi (nr 2633S).

⁴⁴ Zwanych dalej „SIWZ”.

⁴⁵ decyzja nr PZDP-5443/0/18/464/13 z 1 marca 2013 r., decyzja nr PZDP-5443/0/144/3241/12 z 26 listopada 2011 r. i PZDP-5443/0/34/994/13 z 2 maja 2013 r.

⁴⁶ Drogi 2636S w miejscowości Zabłocie i nr 2613 w miejscowości Międzywieć.

⁴⁷ Drogi nr 2633S i 2634S w Chybiu i nr 2607 w Golezowie.

⁴⁸ Stwierdzone uszkodzenia nawierzchni chodnika i krawężników wzdłuż drogi nr 2634 w Chybiu mają być usunięte w ramach kompleksowych napraw uszkodzeń w terminie późniejszym po zakończeniu wszystkich robót.

odpowiedzialny specjalista J.N. wyjaśnił, że nie otrzymał informacji od Zespołu Utrzymania Dróg o faktycznym terminie ustawienia oznakowania. W ocenie NIK, wskazuje to na brak w tym przypadku właściwej organizacji i nadzoru służbowego nad wdrażaniem nowego oznakowania i realizacją robót utrzymaniowych przez pracowników PZDP, co mogło być skutkiem braku w jednostce ustalonych w tym zakresie procedur.

[dowód: akta kontroli str. 708-709, 718-728]

2. Dyrektor PZDP nie posiadał danych o liczbie znaków pionowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu rozmieszczonych na drogach powiatowych, wymagających wymiany na zgodne z przepisami rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych. Zgodnie z § 2 ww. rozporządzenia, wymiany znaków pionowych niespełniających wymogów obowiązujących przepisów należało dokonać do 31 grudnia 2010 r. W ocenie NIK, powyższe świadczy o braku rzetelnej weryfikacji stanu oznakowania dróg powiatowych przez pracowników Zarządu podczas bieżących i okresowych objazdów dróg. Fakt niedokonania wymian oznakowania nie spełniającego wymagań obowiązujących przepisów potwierdzają m.in. omówione w kolejnych punktach nieprawidłowości. Dyrektor PZDP wyjaśniła, że z uwagi na bieżące usuwanie przez Zespół Utrzymania Dróg stwierdzanych podczas objazdów dróg usterek i braków nie ma możliwości określenia na jakiej części dróg oznakowanie odpowiada wymogom rozporządzenia. Dyrektor stwierdziła, że brak możliwości pełnego dostosowania oznakowania wszystkich dróg do wymogów przepisów wynika z ograniczeń finansowych Powiatu.

[dowód: akta kontroli str. 277-279]

3. PZDP nie zapewnił zgodności istniejącej organizacji ruchu z zatwierdzoną na 9 z 10 poddanych oględzinom odcinkach dróg⁴⁹. Stanowiło to naruszenie § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zarządzania ruchem na drogach. Na wspomnianych 9 odcinkach dróg stwierdzono m.in.:

- brak 14 znaków pionowych⁵⁰ oraz trzech elementów urządzeń bezpieczeństwa ruchu⁵¹ ujętych w zatwierdzonych POR,
- stosowanie 88 znaków, jednej sygnalizacji ostrzegawczej⁵² i sześciu urządzeń bezpieczeństwa ruchu⁵³, nieujętych w obowiązujących POR,
- lokalizację pięciu znaków pionowych oraz dwóch urządzeń bezpieczeństwa ruchu⁵⁴ niezgodną z określoną w POR (w zakresie miejsca lokalizacji, odległości od krawędzi jezdni lub krawędzi przejścia dla pieszych).

Różnice w liczbie stosowanych znaków pionowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu w stosunku do zatwierdzonej organizacji ruchu wynikały m.in. z faktu, że opracowując i zatwierdzając nowe POR, nie inwentaryzowano i nie ujmowano w nich oznakowania umieszczonego na drogach w latach wcześniejszych, a także nie oceniano jego przydatności.

Przykładowo zatwierdzony POR dla odcinka DP2642S w miejscowości Pogórze, obejmował lokalizację 8 znaków, podczas gdy faktycznie na tym odcinku

⁴⁹ Do analizy wyłoniono drogi lub fragmenty dróg, potencjalnie niebezpieczne z uwagi na geometrię, natężenie ruchu, skrzyżowania, przejazdy kolejowe, dla których istniały zatwierdzone projekty organizacji ruchu: 2619S w Dębowcu, 2714S w Cieszynie, 2627S w Pruchnej, 2606S w Kozakowicach, Goleszowie i Ustroniu, 2602S i 2600S w Gorkach Wielkich (rondo), 2602S w Brennej, 2643S w Istebnej, 2644 w Jaworzynce, 2612S w Cisownicy, 2642S w Pogórze i 2616S w Kończycach Wielkich.

⁵⁰ jednego znaku przy DP2612S, trzech przy DP2602S w Górkach Wielkich i Brennej, czterech przy DP2643S w Istebnej i sześciu przy DP2644S w Jaworzynce.

⁵¹ Bariery łańcuchowej U-12 przy DP2612S w centrum Kończyc Wielkich, dwóch tablic U-9a ostrzegających o skrajni pionowej w rejonie szkoły w Cisownicy.

⁵² przy znaku D-6 nad przejściem dla pieszych przy DP2602S w Brennej.

⁵³ tablice U-3a, lustra drogowe U-18, bariery U-12.

⁵⁴ dwóch znaków D-6, jednego znaku B-36 i dwóch odcinków barier łańcuchowych U-12 w Kończycach Wielkich, jednego znaku D-6 w Brennej i jednego znaku E-2a w Górkach Wielkich.

stwierdzono 68 innych znaków. Dyrektor PZDP wyjaśniła, że ww. POR dotyczył tylko zmiany długości i usytuowania odcinka obszaru zabudowanego, a pozostałe oznakowanie ujęte było wyłącznie w planie liniowym oznakowania drogi.

Natomiast stwierdzony w toku oględzin⁵⁵ fakt, ustawienia znaku B-18 (zakaz wjazdu pojazdów o rzeczywistej masie całkowitej ponad ...t.), nieujętego w zatwierdzonym POR dla rejonu skrzyżowania DP2714S z ul. Ładną w Cieszynie, był nieznanym Dyrektorowi PZDP, która wyjaśniła, że zwróci się do MZD w Cieszynie o wyjaśnienie tej sprawy.

[dowód: akta kontroli str. 567, 567-649, 718-726]

4. Na odcinku DP2616S w centrum Kończyc Wielkich stwierdzono występowanie niezgodności oznakowania oraz wyposażenia drogi w urządzenia bezpieczeństwa ruchu w stosunku do zatwierzonego 10 listopada 2009 r. POR⁵⁶. W szczególności oględziny wykazały: niewłaściwe umiejscowienie dwóch znaków D-6 (przejście dla pieszych), brak jednego z trzech ciągów barier łańcuchowych zabezpieczających pieszych typu U-12; istnienie niezatwierdzonych dwóch znaków: B-36 (zakaz zatrzymywania się) i A-30 (inne niebezpieczeństwo), dwóch innych ciągów barier oraz lustra drogowego U-18. Było to spowodowane samowolnym wprowadzeniem w IV kwartale 2012 r. zmian organizacji ruchu przez Gminę Hażlach, niezgodnych z zatwierdzonym POR oraz niedopełnieniem przez Wójta Gminy obowiązku zawiadomienia Starosty Cieszyńskiego o zamiarze i terminie wprowadzenia wykonanej organizacji ruchu. Mając na uwadze wyjaśnienia Starosty, iż nie będąc powiadomiony przez Gminę o zmianie oznakowania nie mógł podjąć odpowiednich działań kontrolnych, NIK zwraca uwagę, że rzetelnie prowadzone okresowe kontrole elementów oznakowania dróg przez Starostę, a także właściwie sprawowany nadzór nad tą drogą przez PZDP, powinny wcześniej wykazać powyższe nieprawidłowości w oznakowaniu.

Wójt Gminy Hażlach poinformował, że przyczyną odstępstw w ustawieniu znaków D-6 (informujących o przejściu dla pieszych) był fakt, że ich lokalizacja wskazana w POR utrudniałyby lub uniemożliwiałyby ruch samochodów dojeżdżających do zlokalizowanych w budynku lokali handlowo-usługowych⁵⁷ oraz kolidowałyby z przebiegiem istniejącej sieci kanalizacji deszczowej. NIK zwraca uwagę, iż zgodnie z postanowieniami załącznika nr 1 do rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków drogowych, w uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest mocowanie znaków na wysięgniku, lub na elementach konstrukcyjnych budynków.

Pozostałe nieprawidłowości w umiejscowieniu znaków pionowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu Wójt tłumaczył m.in. niekompletnie sporządzoną dokumentacją projektową (nieuwzględniającą inwentaryzacji istniejącego oznakowania) oraz potrzebą dodatkowego zabezpieczenia ruchu pieszych. W ocenie NIK, stanowisko to jest sprzeczne z ustaleniami kontroli, bowiem nie wykonano m.in. jednego z trzech ciągów barier, mających zabezpieczyć ruch pieszych przy przejściu dla pieszych.

Dyrektor PZDP wyjaśniła, że nie brała udziału w odbiorze i dopuszczeniu do ruchu nowej organizacji ruchu, ponieważ PZDP nie został poinformowany przez Gminę (inwestora) o zamiarze jej wprowadzenia. Stwierdziła również, że w trakcie odbiorów technicznych robót budowlanych związanych z budową chodnika i remontem nawierzchni jezdni, przeprowadzanych 22 i 30 października 2012 r., przedstawiciele PZDP nie dokonywali odbioru docelowej organizacji ruchu, gdyż

⁵⁵ Przeprowadzonych w ramach pkt. III 2.1. wystąpienia.

⁵⁶ Opracowanego na zlecenie Gminy Hażlach, która na podstawie porozumienia zawartego z Powiatem Cieszyńskim, była inwestorem zadania „Przebudowa drogi powiatowej nr 2616S ul. Ks. Kukli poprzez wykonanie jednostronnego chodnika w (...)” Zatwierdzony POR przewidywał ustawienie 10 pionowych znaków drogowych i trzech barier łańcuchowych.

⁵⁷ Projekt organizacji ruchu nie dopuszczał lokalizacji miejsc postojowych lub parkingowych dla samochodów w bezpośrednim sąsiedztwie projektowanego przejścia dla pieszych.

na przedmiotowym odcinku DP2616S nie było wykonane jakiegokolwiek nowe oznakowanie poziome czy pionowe.

[dowód: akta kontroli str. 488-496, 526-527, 530-533, 559-561, 567, 607-611]

5. Organizacja ruchu istniejąca od 2004 r. na skrzyżowaniu DP2625S z DP2616S oraz ul Krótką w miejscowości Kończyce Wielkie była niedostosowana do obecnego przebiegu dróg, geometrii skrzyżowania oraz ruchu drogowego panującego na tym skrzyżowaniu powodując zagrożenie dla bezpieczeństwa uczestników tego ruchu. Ocenę tą potwierdzają ustalenia przeprowadzonych oględzin, z których wynika m.in., że użytkownicy ruchu chcąc skręcić z DP2625S w lewo na DP2616S w kierunku m. Zebrzydowice i m. Karwina są zmuszeni do wykonywania niebezpiecznych manewrów by móc upewnić się, że z lewej strony nie nadjeżdża pojazd znajdujący się na drodze z pierwszeństwem. Miało to związek również z ograniczoną widocznością w lewo w tym miejscu⁵⁸, której nie poprawiało w sposób wystarczający istniejące lustro drogowe. Za zaprojektowanie i uzgodnienie przedmiotowej organizacji ruchu odpowiadają Dyrektor PZDP, który kierował Zarządem w 2004 r., pracownik Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w Cieszynie i funkcjonariusz Policji, bowiem pozytywnie zaopiniowali oni zmianę pierwszeństwa krzyżujących się dróg powiatowych, nie podając żadnego merytorycznego uzasadnienia.

[dowód: akta kontroli str. 567-571, 579-587, 650-652]

6. Stan techniczny lub lokalizacja 12 znaków pionowych (4%) były niezgodne z warunkami technicznymi stosowania oznakowania pionowego, wynikającymi z załączników do rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych (pkt. 5.2.6., 1.5.2.):

- trzy znaki D-6 (przejście dla pieszych), z których dwa znajdowały się przy DP2616S w centrum Kończyce Wielkich i jeden przy DP2602S w Brennej⁵⁹, były ustawione w odległości od 4 do 20 m od krawędzi przejścia dla pieszych, podczas gdy dopuszczalna odległość wynosi do 0,5 m. Niewłaściwe umiejscowienie znaku D-6 w rejonie szkoły w Brennej powodowało, że pojazdy samochodowe wjeżdżały na teren szkoły przez przejście dla pieszych, z którego korzystają uczniowie. Dyrektor PZDP stwierdziła, że znak w Brennej zostanie przestawiony na prawidłową odległość;
- znak B-36 (zakaz zatrzymywania się) w centrum Kończyce Wielkich umieszczono na wysokości przejścia dla pieszych i w odległości ok. 2 m za poprzedzającym go znakiem D-6, podczas gdy odległość ta powinna wynieść nie mniej niż 10 m. Znak B-36 był zbędny, gdyż zgodnie z art. 49 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o ruchu drogowym w obrębie przejścia dla pieszych oraz 10 m przed i za przejściem zabronione jest zatrzymywanie się;
- umiejscowienie w pasie DP2616S w centrum Kończyce Wielkich znaku A-30 (inne niebezpieczeństwo) wraz z tablicą „wzmógłony ruch pieszych” nie znajduje uzasadnienia, bowiem ruch pieszy w tym rejonie odbywa się drugą stroną jezdni, po wybudowanym w III kw. 2012 r. chodniku;
- sposób lokalizacji i stan techniczny dwóch znaków pionowych typu E-4 (dwustronny drogowskaz w kształcie strzały do miejscowości podający do niej odległość) w miejscowości Kostkowice przy DP2619S i w miejscowości Golezów przy DP2613S, a także ich treść informacyjna⁶⁰ nie odpowiadały

⁵⁸ Z uwagi na istniejące ogrodzenie posesji oraz dodatkowy łuk drogi DP2616S w lewo.

⁵⁹ W rejonie szkoły przy ul. Góreckiej 225.

⁶⁰ Na jednej z tablic jest: „3 Hażlach”, winno być obustronnie: „Hażlach 3”; na drugiej jest „Nierodzim 4”, winno być obustronnie „Ustroń 4”.

wymogom określonym w ww. rozporządzeniu, m.in. z uwagi na: brak folii odblaskowej, duże zniszczenie utrudniające ich odczytanie, odchylenie od osi jezdni przekraczające 5⁰, wysokość umieszczenia tarczy nad jezdnią niższą niż 2 m. Ponadto, w rejonie skrzyżowania DP2619S z DP2618S i drogą gminną w Kostkowicach brakowało tablicy drogowskazowej E-4, informującej o kierunku jazdy miejscowości Ogrodzona (oraz długości tego odcinka drogi);

- znaki: D-15 (przystanek autobusowy) i B-25 (zakaz wyprzedzania) położone w rejonie skrzyżowania (ronda) DP2602 i DP2600 w miejscowości Górki Wielkie oraz znak D-15 przy DP2602 w Brennej nie posiadały wymaganej folii odblaskowej i były zniszczone w stopniu utrudniającym ich odczytanie;
- lokalizacja jednego znaku E-2a (drogowskaz tablicowy umieszczany obok jezdni) w rejonie skrzyżowania (ronda) DP2602 i DP2600 w miejscowości Górki Wielkie oraz znaku A-7 (ustęp pierwszeństwa) w Pogórze była niewłaściwa względem korony drogi i pobocza (przekraczając 2,0 m oraz 0,5 m od krawędzi korony drogi). Natomiast wysokość tarczy znaku E-2a nad powierzchnią jezdni była za niska w stosunku do dopuszczalnej wysokości 2,0 m. Wspomniany znak A-7 wskutek umiejscowienia go w linii drzew był całkowicie niewidoczny dla kierujących;
- zastosowanie przy DP2714S w Cieszynie dwóch tablic drogowskazowych E-2a z informacjami o nieaktualnym od kilku lat numerze drogi ekspresowej w kierunku Bielska-Białej (jest „1” powinno być „S1”);
- ograniczenie widoczności sześciu znaków oraz jednej tablicy ostrzegawczej o skrajni pionowej U-9a, spowodowane niewłaściwą pielęgnacją zieleni przydrożnej.

W stosunku do znaków i urządzeń bezpieczeństwa ruchu znajdujących się w Kończycach Wielkich, Dyrektor PZDP stwierdziła, że wystąpi do Gminy Hażlach o doprowadzenie elementów organizacji ruchu do zgodności z zatwierdzonym projektem. Dyrektor PZDP podała, że znaki starego typu oraz brakujące tablice U-9a zastaną wymienione i uzupełnione, a znaki E-2a i A-7 zostaną przestawione i zamontowane na prawidłowym miejscu i na odpowiedniej wysokości.

[dowód: akta kontroli str. 567-571, 588-591, 607-641]

7. Przy DP2600S w rejonie Zespołu Szkół w Górkach Wielkich brakowało po jednej stronie drogi znaku A-17 (dzieci) mającego na celu ostrzeżenie o miejscu na drodze szczególnie uczęszczanym przez dzieci w wieku od 7 do 15 lat, co stanowiło naruszenie przepisów załącznika nr 1 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych.

Przejścia dla pieszych zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie szkoły w Górkach Wielkich oraz Gimnazjum w Brennej przy ul. Góreckiej 225 (DP2602S) nie były dodatkowo oznakowane tablicami informacyjnymi T-27 (tabliczka wskazująca, że przejście dla pieszych jest szczególnie uczęszczane przez dzieci), które zgodnie z warunkami technicznymi umieszcza się przy przejściach dla pieszych w bezpośrednim sąsiedztwie wyjść z obiektów do których uczęszczają dzieci w wieku od 7 do 15 lat. Z-ca Dyrektora PZDP wyjaśniła, że brakujący znak A-17 zostanie uzupełniony, natomiast dodatkowe oznakowanie przejść dla pieszych tablicami T-27 nie zostało zastosowane, ponieważ zgodnie z pkt 5.2.6.1 załącznika nr 1 do rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych, nie jest to oznakowanie obligatoryjne. NIK zwraca uwagę na brak jednolitości w zakresie umiejscawiania ww. znaku bowiem w przypadku czterech innych przejść

w rejonie szkół zlokalizowanych przy drogach powiatowych o mniejszym natężeniu ruchu drogowego były one stosowane.

Ponadto przejście dla pieszych przy Gimnazjum w Brennej znajdujące się na wprost wyjścia ze szkoły na DP2602S zostało wyznaczone niezgodnie z warunkami określonymi w pkt. 5.2.6.1. załącznika nr 1 do rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych, ponieważ nie powinno się ono znajdować w osi wyjścia ze szkoły oraz brakowało znaku ostrzegawczego o tym przejściu A-16 (przejście dla pieszych), który był elementem zatwierdzonego projektu organizacji ruchu. Dyrektor PZDP podała, że zakwestionowana lokalizacja przejścia dla pieszych w Brennej jest elementem zrealizowanej i zatwierdzonej na podstawie zatwierdzonego POR organizacji ruchu, jednakże zostanie ona przeanalizowana przez Komisję ds. opiniowania projektów, a w przypadku stwierdzenia konieczności wprowadzenia zmiany w organizacji, zostanie wdrożony odpowiedni projekt. Dyrektor poinformowała też, że brakujący znak ostrzegawczy A-16 zostanie zamontowany.

[dowód: akta kontroli str. 567-571, 621-622, 633-641, 713]

8. Na podstawie umowy z 18 lutego 2013 r. ZUD PZDP w Cieszynie zlecił wykonanie i zakupił tablicę zespoloną o wartości 151,29 zł ze znakami informacyjnymi D-23, D-26 i D-27 o obiektach mających charakter usługowy, pomimo że §11 pkt 3 rozporządzenia w sprawie warunków zarządzania ruchem na drogach stanowi, że zadania w zakresie umieszczania i utrzymania znaków informacyjnych oznaczających obiekty o charakterze usługowym, w których jest prowadzona działalność gospodarcza, umieszczanych na wniosek zainteresowanych przedsiębiorców realizują przedsiębiorcy prowadzący tę działalność. Dyrektor PZDP w powyższej sprawie wyjaśniła m.in., że istniejący znak zespolony, z uwagi na zły stan techniczny, został omyłkowo ujęty w zestawieniu potrzeb w zakresie wymiany oznakowania i wymieniony.

[dowód: akta kontroli str. 337-341, 356-370, 394-395, 430-432, 455-459]

9. Oznakowanie rejonu placu budowy oraz oznakowanie i zabezpieczenie placu budowy realizowanej inwestycji pn. przebudowa mostu nad rzeką Puńcówką w ciągu Al. Jana Łyska (DP2608S) w Cieszynie było niezgodne z zatwierdzonym POR na czas prowadzenia robót budowlanych i - zdaniem NIK - zagrażało bezpieczeństwu uczestników ruchu drogowego oraz pracowników wykonawcy. Stwierdzono m.in., że dwa z trzech pojazdów wykonawcy znajdujących się na placu budowy nie były wyposażone w sprawne (działające) urządzenia ostrzegawcze; nieoznakowany i niezabezpieczony był wykop w obrębie chodnika drogowego przy ul. Żeromskiego, co zagrażało pieszym; nienależycie oznakowana była pryzma z ziemią odpadową w pasie drogowym Al. Łyska; uszkodzony był sygnalizator tymczasowej sygnalizacji świetlnej. Brak było 13 wymaganych znaków drogowych, a sześć niewłaściwie rozmieszczono⁶¹. Ponadto stwierdzono, że zgodnie z zapisami dziennika budowy Wykonawca rozpoczął roboty budowlane (m.in. roboty rozbiórkowe, roboty kanalizacyjne, wycinkę drzew) 20 września 2012 r., tj. przed datą

⁶¹ Stwierdzono brak trzech z pięciu wymaganych znaków ostrzegawczych A-14 o robotach na drodze w rejonie przebudowywanego mostu i skrzyżowania ulic oraz nieodpowiednie rozmieszczenie dwóch z nich; brak dwóch z pięciu wymaganych znaków nakazu kierunku ruchu C-4 w rejonie przybudowywanych skrzyżowań, brak dwóch z czterech wymaganych znaków informacyjnych o lokalizacji tymczasowych przystanków autobusowych D-15 oraz niewłaściwe rozmieszczenie dwóch z nich w rejonie przebudowywanego skrzyżowania przy Al. Łyska, brak dwóch z trzech znaków zakazu ruchu w obu kierunkach B-1 wraz z zaporami drogowymi U-20b, niewłaściwie umieszczone dwa znaki ostrzegawcze o zwężeniu drogi A-12a i A-12c, brak znaku zakazu ruchu pieszego B-41 wraz z zaporą drogową U-20b, brak znaku zakazu wjazdu B-2 wraz z dwoma tablicami prowadzącymi U-3a i U-3b, brak dwóch znaków informacyjnych o drodze bez przejazdu D-4a (ul. Błogocka) i wjeździe na drogę bez przejazdu D-4b (ul. Przerwy-Tetmajera),

uzyskania zatwierdzenia POR na czas prowadzenia robót co nastąpiło 12 października 2012 r.

Nieprawidłowości w prowadzeniu, oznakowaniu i zabezpieczeniu robót i placu budowy stanowiły naruszenie warunków umowy nr PZDP.273.15.2012 z dnia 6 września 2012 r. na wykonanie robót budowlanych dla ww. zadania, a w szczególności § 2 pkt 6, § 4 pkt 2 d) oraz § 22 umowy, stanowiących m.in. że: całość robót należy wykonać przy szczególnym zachowaniu warunków BHP, zgodnie z obowiązującymi przepisami (...) oraz, że do obowiązków Wykonawcy należy odpowiednie zabezpieczenie i oznakowanie prowadzonych robót przez cały czas trwania realizacji zadania, przestrzeganie przepisów BHP, utrzymywanie na bieżąco porządku w miejscu wykonywania prac. Ponadto pkt 3.4. ppkt d) SIWZ przewidywał, że Wykonawca powinien przed przystąpieniem do robót przedstawić Inspektorowi nadzoru zatwierdzony z właściwymi instytucjami POR na czas robót.

W sprawie działań PZDP odnośnie nieprawidłowego oznakowania rejonu i placu budowy Dyrektor PZDP wyjaśniła m.in., że zapisy precyzujące odpowiedzialność Wykonawcy za teren budowy oraz za odpowiednie zabezpieczenie i oznakowanie prowadzonych robót zawarte zostały w umowie na wykonanie robót budowlanych ww. zadania. Zgodnie z tą umową (zawartą pomiędzy Powiatem Cieszyńskim a firmą „OL-BUD” z Gilowic), PZDP jest koordynatorem i odpowiada za realizację zadania pod względem merytorycznym oraz zgodność z wnioskiem o dofinansowanie.

Dyrektor PZDP stwierdziła, że informacje o konieczności oznakowania robót zgodnie z zatwierdzonym POR oraz o odpowiedzialności, jaka spoczywa na Wykonawcy zawarto w protokole z przekazania budowy. Ponadto wyjaśniła, że w lutym i marcu 2013 r. zastępca Dyrektora PZDP oraz Starosta Cieszyński dwukrotnie zwracali pisemnie uwagę wykonawcy na konieczność zapewnienia przejezdności przez teren budowy oraz na jego odpowiedzialność za powodowanie szkód u osób trzecich. W toku realizacji inwestycji, podczas pobytów na budowie, przedstawiciele PZDP mieli co najmniej kilkakrotnie informować ustnie przedstawicieli wykonawcy o stwierdzonych nieprawidłowościach zalecając ich usunięcie i sygnalizować je na radach budowy.

W trakcie kontroli NIK (w dniu 17 czerwca 2013 r.) Zastępca Dyrektora PZDP zwróciła się pisemnie do przedsiębiorcy pełniącego obowiązki inspektora nadzoru nad inwestycją oraz do wykonawcy robót o pilne złożenie wyjaśnień oraz o podjęcie skutecznych działań mających na celu wyeliminowanie wszelkich stanów nieprawidłowych.

[dowód: akta kontroli str. 260-276, 306-315]

10. Dla akomodacyjnej sygnalizacji świetlnej znajdującej się na odcinku DP nr 2633S w Strumieniu (ul. Łuczkiewicza), PZDP nie prowadził dziennika eksploatacji, w którym zgodnie z pkt 1.3 załącznika nr 3 do rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych, osoby upoważnione przez PZDP (jako jednostki odpowiedzialnej za jej utrzymanie) były zobowiązane do odnotowywania danych porządkowych, organizacyjnych oraz danych dotyczących pracy urządzenia i ewentualnych awarii. PZDP nie dysponował również dokumentacją potwierdzającą zapewnienie utrzymania sygnalizacji w należytym stanie technicznym (np. umowy serwisowej, protokołów przeglądów, kontroli pomiarów instalacji elektrycznej), a umowa nr 49/PZDP/2011 z dnia 10 października 2011 r. zawarta z wykonawcą sygnalizacji przewidywała 36-miesięczną gwarancję na wszystkie dostarczone roboty budowlane, urządzenia i usługi.

NIK nie podziela wyjaśnień Dyrektora PZDP, że dziennik eksploatacji prowadzi wykonawca sygnalizacji ponieważ z umowy na jej zaprojektowanie i wykonanie nie wynikało, że obowiązek ten należy do wykonawcy. Przedstawiony wydruk CRS⁶² nie zawierał bowiem danych jakie winien zawierać dziennik m.in. danych technicznych i ewidencyjnych dotyczących: określenia projektu źródłowego budowy sygnalizacji; wskazania typu zastosowanego sterownika detektorów i okablowania; źródła zasilania; rodzaju i schematu instalacji, wymaganych pkt 9.2 załącznika nr 3 do ww. rozporządzenia, w związku z czym nie może zostać uznany za dziennik eksploatacji sygnalizacji. Powyższa regulacja zobowiązuje do prowadzenia tej dokumentacji jednostki odpowiedzialne za utrzymanie sygnalizacji.

Dyrektor stwierdziła, że dokumentacja kontrolna w zakresie pomiarów instalacji elektrycznej ww. urządzenia jest obecnie w posiadaniu wykonawcy, z uwagi na trwający okres gwarancji oraz, że PZDP wystąpił o dostarczenie duplikatów protokołów pomiarów⁶³.

[dowód: akta kontroli str. 287-305, 321-323, 536-555]

Oględziny wykazały ponadto, że szafa sterująca sygnalizacją była zarośnięta trawą i chwastami w sposób uniemożliwiający dostęp do jej wnętrza. Z udostępnionej dokumentacji nie wynikało aby nadzór nad eksploatacją sygnalizacji oraz jej bieżące utrzymanie zostało przekazane Miastu Strumień, które na mocy porozumienia zawartego z Powiatem Cieszyńskim pełni funkcję zarządcy drogi powiatowej nr 2633S łącznie z obiektem mostowym na rzece Wiśle, w ciągu ul. Łuczkiwicza

[dowód: akta kontroli str. 301-305, 321-323]

11. Elementy oznakowania drogi powiatowej nr 2633S w Strumieniu w rejonie sygnalizacji świetlnej nie były zgodne z zatwierdzonym POR. Stwierdzono trzy znaki, które nie były ujęte w POR: B-20, A-12a (ostrzegawczego o obustronnym zwężeniu drogi) i uzupełniające o nośności mostu na rzece Wiśle⁶⁴. W obowiązującym projekcie organizacji ruchu z listopada 2011 r. nie uwzględniono natomiast konieczności umieszczenia drugiego znaku ostrzegawczego o obustronnym zwężeniu drogi (A-12a) z kierunku miejscowości Zabłocie pomimo, że zastosowanie sygnalizacji świetlnej wynikało z wprowadzonego ograniczenia szerokości jezdni na moście przez rzekę Wisłę z obu kierunków, a także nie przewidziano konieczności umieszczenia znaku STOP (B-20) lub ostrzegawczego ustęp pierwszeństwa (A-7) na skrzyżowaniu ul. Poddane z DP2633S w Strumieniu.

Ponadto w pasie drogowym drogi powiatowej 2633S stwierdzono obecność tablicy informacyjnej⁶⁵, która również nie była ujęta w schemacie organizacji ruchu, jak również nie stanowiła nośnika reklamowego.

Zastępca Burmistrza Miasta Strumienia, wyjaśnił, że nie zna przyczyn rozbieżności istniejącego oznakowania pionowego w rejonie funkcjonowania powyższej sygnalizacji świetlnej. Stwierdził, że za lokalizację i utrzymanie części z tych znaków powinien odpowiadać inny podmiot ponieważ oznakowanie znajdujące się przed mostem od strony miejscowości Chybie znajduje się już poza granicami administracyjnymi Miasta Strumienia. Jednocześnie potwierdził konieczność wymiany zniszczonej tablicy informacyjnej o rzece Wiśle na prawidłową F-4 oraz konieczność uporządkowania statusu i lokalizacji tablic

⁶² System informatyczny Crossroad Statistics.

⁶³ duplikat protokołu z pomiarów elektrycznych z listopada 2011 r został w trakcie kontroli NIK dostarczony do PZDP, jednakże Zarząd nadal nie uzyskał dokumentacji pomiarowej z roku 2012

⁶⁴ Koloru niebieskiego i znacznie zniszczonego, którego wygląd oraz sposób wykonania nie odpowiadały warunkom technicznym wynikającym z załącznika nr 1 do rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych.

⁶⁵ O treści „Teren ochrony pośredniej ujęcia wody powierzchniowej”

informacyjnych nie będących znakami drogowymi znajdujących się na granicy pasa drogowego.

[dowód: akta kontroli str. 288-305, 324-329]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. NIK zwraca uwagę, że w dokumentacji organizacji ruchu na DP2714S i zjeździe (łączniku) do byłego przejścia granicznego, Miejski Zarząd Dróg w Cieszynie jako wnioskodawca dodatkowego oznakowania kierunkowego i PZDP jako zarządca drogi, nie przewidzieli dodatkowego oznakowania pionowego ograniczającego korzystania ze zjazdu i informującego o wjeździe w rejon „Odpraw celnych”. Nie przewidziano m.in. oznakowania ograniczającego dozwoloną prędkość jazdy na łączniku, a obecne umiejscowienie oznakowania pionowego o początku i odwołaniu terenu zabudowanego oraz istniejący znak A-7 w rejonie ul. Granicznej, mogą wprowadzać uczestników ruchu w błąd sugerując, że znajdują się na drodze publicznej i wjeździe na drogę ekspresową S1. Według wyjaśnień Dyrektora PZDP, powyższy łącznik powinien być traktowany jako zjazd na teren nieruchomości administrowanej przez Starostwo Powiatowe oraz do stacji TRAF0, jednakże stan faktyczny wskazuje, że obecnie może on służyć także jako nieuzgodniony dodatkowy wjazd na drogę ekspresową S1 (ul. Graniczna). Zobowiązanie administratora do podjęcia działań w celu wprowadzenia organizacji ruchu (wraz z oznakowaniem) na DP2714S i zjeździe, która uniemożliwi lub utrudni korzystanie z niego jako skrótu do drogi ekspresowej wynikało z notatki spisanej w dniu 23 grudnia 2009 r., jednakże PZDP nie podjął skutecznych działań w celu wyegzekwowania jego realizacji od Naczelnika Wydziału Zarządzania Nieruchomościami Starostwa Powiatowego.

2. Z wyjaśnień Zastępcy Burmistrza Miasta Strumień wynika, że kontrole oznakowania dróg powiatowych zarządzanych przez Gminę Strumień (na podstawie zawartego porozumienia) odbywały się w oparciu o liniowe szkice robocze zawierające informacje o oznakowaniu dróg, z uwagi na brak dostępu do zatwierdzonych projektów organizacji ruchu obowiązujących m.in. na DP2633S (ul. Łuczkiwicza w Strumieniu wraz z mostem na rzece Wisła). W ocenie NIK, brak wzajemnego powiadamiania się zarządców odcinków dróg powiatowych o zatwierdzonych i dokonywanych zmianach w organizacji ruchu mógł być jedną z przyczyn występowania błędnego lub niepełnego oznakowania dróg publicznych.

[dowód: akta kontroli str. 324-330]

3. Dyrektor PZDP udzielając w latach 2011, 2012 i 2013 zamówień publicznych (o wartości brutto 64 tys. zł, 40 tys. zł i 65 tys. zł) na wykonanie i dostawę nowych znaków pionowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego nie zapewniła warunków do weryfikacji zgodności dostarczonych urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego (m.in. lustra drogowe U-18a, pylony U-5a i U-5b, słupki U-1a i zatyczki słupka) z warunkami wynikającymi z załączników do rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych. W roku 2011 i 2012 wykonawcy wraz z ofertą nie przedstawili wymaganej aprobaty technicznej dla urządzeń bezpieczeństwa potwierdzającej spełnianie warunków technicznych zadeklarowanych w ofercie, natomiast pracownicy PZDP, który przeprowadzili te postępowania nie zwrócili się o uzupełnienie tego braku. W roku 2013 w zapytaniu ofertowym, we wzorze umowy z wykonawcą, jak i w zawartej umowie nie zawarto wymogu, aby zamawiane i dostarczane znaki oraz urządzenia bezpieczeństwa spełniały warunki techniczne określone ww. rozporządzeniem, a także nie określono wymogu przedstawienia PZDP dowodu potwierdzającego spełnianie tych warunków. Skutkiem powyższego było zaniechanie przez pracownika ZUD weryfikacji i potwierdzania, że dostarczone znaki drogowe i urządzenia bezpieczeństwa były zgodne z obowiązującymi warunkami technicznymi. W roku 2013 wykonawca

przedłożył deklaracje zgodności nr 04/18/03/2013 i 06/11/04/2013 dla dwóch dostaw znaków, tablic drogowych i urządzeń bezpieczeństwa ruchu z posiadaną Aprobata Techniczną nr AT/2010-02-1851, która jednakże utraciła swoją ważność 31 grudnia 2012 r. NIK nie podziela wyjaśnień Dyrektora PZDP, że dostawy partii znaków były odbierane na podstawie faktury i dołączonych deklaracji zgodności oraz aprobat technicznych.

[dowód: akta kontroli str. 337-341, 350-370, 372-392, 393-432, 455-459, 486-487 567-571]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Nadzór zarządców dróg nad stanem oznakowania zarządzanych dróg

3.1 Przeglądy i kontrole stanu technicznego oznakowania sieci zarządzanych dróg

Opis stanu faktycznego

Bieżący nadzór nad stanem dróg i ich oznakowania, a także kontrole stanu dróg (w tym ich oznakowania), wymagane art. 20 pkt 10 ustawy o drogach, były wykonywane w ramach comiesięcznych objazdów dróg, rejestrowanych w dziennikach objazdów dróg.

[dowód: akta kontroli str. 498-523, 653, 708-712]

Analiza 10 losowo wybranych zaleceń ujętych w dziennikach objazdów dróg w roku 2012, dotyczących oznakowania pionowego i poziomego oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu, wykazała, że były one bieżąco usuwane.

[dowód: akta kontroli str. 562-563]

W latach 2011-2013 (I półrocze) przeprowadzono wymagane ustawą Prawo budowlane kontrole okresowe (roczne i co najmniej raz na 5 lat) wszystkich zarządzanych dróg i ich oznakowania⁶⁶. Kontrole przeprowadziły osoby posiadające stosowne uprawnienia.

[dowód: akta kontroli str. 534-535]

Wykazane w ośmiu protokołach kontroli rocznej przeprowadzonej w 2012 r. nieprawidłowości i usterki, dotyczące oznakowania i zagrożeń dla bezpieczeństwa ruchu, zostały usunięte w okresie od grudnia 2012 r. do lipca 2013 r., a usterki dotyczące robót utrzymaniowych (np. czyszczenie rowów odwadniających, ścinania poboczy) zostały zaplanowane do usunięcia w 2013 r.⁶⁷.

Dyrektor PZDP wyjaśniła, że niektóre zgłoszone usterki, zwłaszcza dotyczące wprowadzenia oznakowania poziomego nie zostały zrealizowane, z uwagi na aktualne parametry tych dróg i ich stan techniczny, wymagający przebudowy lub rozbudowy.

[dowód: akta kontroli str. 562-563]

3.2. Kontrole zewnętrzne oznakowania sieci zarządzanych dróg

PZDP w 2011 r. oraz w I połowie 2013 r. otrzymał protokoły kontroli prawidłowości funkcjonowania i utrzymania znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, urządzeń sygnalizacji dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego umieszczonych przy drogach powiatowych, przeprowadzonych przez Komendę Powiatową Policji w Cieszynie z udziałem pracownika PZDP (w 2011 r.) oraz z udziałem pracowników PZDP i Starostwa Powiatowego w Cieszynie (w marcu

⁶⁶ Za wyjątkiem nowej DP2714S oddanej do użytkowania we wrześniu 2011 r.

⁶⁷ Co stwierdzono na podstawie analizy 10 uwag i zaleceń sformułowanych w roku 2012 w protokołach kontroli oraz informacji o stanie ich realizacji.

2013 r.). Analiza realizacji 12 uwag (100%) zgłoszonych w 2013 r., a dotyczących stanu oznakowania dwóch dróg powiatowych w Brennej⁶⁸, wykazała usunięcie ośmiu z nich.

[dowód: akta kontroli str. 157-164, 528, 708-709]

Starosta Cieszyński poinformował, że w II półroczu 2011 r. oraz II półroczu 2012 r. pracownicy Starostwa i PZDP dokonali odpowiednio dwóch i czterech kontroli oznakowania dróg powiatowych. Trzy z tych kontroli (z 2012 r.) nie były udokumentowane, z jednego protokołu (z 18 lipca 2011 r.) nie wynikało, na których drogach kontrolowano oznakowanie, a jedna dokumentacja dotyczyła inwentaryzacji przystanków autobusowych, w trakcie której stwierdzono nieprawidłowe ich oznakowanie. W nawiązaniu do sprawy przystanków, PZDP poinformował Wydział Komunikacji Starostwa, że z powodu ograniczeń finansowych, wymiana ich oznakowania prowadzona będzie sukcesywnie od 2013 r.

W czerwcu 2013 r. Starostwo poinformowało PZDP o wynikach kontroli oznakowania pięciu dróg powiatowych. Dyrektor PZDP wyjaśniła, że uwagi dotyczące braków i nieczytelności oznakowania dróg, zawarte w jednej informacji zostały usunięte, a pozostałe są sukcesywnie realizowane.

W sierpniu 2011 r. do PZDP wpłynęły 3 wystąpienia pokontrolne Marszałka Województwa Śląskiego po przeprowadzonych kontrolach wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji stałych POR dla trzech odcinków dwóch dróg wojewódzkich w Wiśle. O realizacji sześciu zgłoszonych uwag Dyrektor PZDP poinformowała Marszałka Województwa 27 września 2011 r.

Z kolei Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach, w lipcu 2011 i w lutym 2012 r., przekazał wyniki kontroli oznakowania zarządzanych dróg wojewódzkich, przeprowadzonych w I i II półroczu 2011 r. przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, wnioskując o usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości (nie wymagających opracowania projektów organizacji ruchu). Pismami z 14 października 2011 r., 26 marca i 2 kwietnia 2012 r. Dyrektor PZDP poinformował o podjętych działaniach naprawczych lub o przyczynach ich niewykonania. Jako powody wskazywano brak środków finansowych i stwierdzone oczywiste błędy w ustaleniach kontroli.

Dyrektor PZDP nie posiadała informacji czy sprawy organizacji ruchu na drogach zarządzanych przez PZDP były przedmiotem ocen organu nadzorującego zarządzanie ruchem na drogach – Wojewody Śląskiego lub rozstrzygnięć tego organu w sprawach spornych dotyczących istniejącej lub projektowanej organizacji ruchu.

[dowód: akta kontroli str. 556-558, 654-704, 708-709]

3.3. Rozpatrywanie skarg i wniosków w zakresie spraw objętych kontrolą

W badanym okresie zarejestrowano sześć wniosków mieszkańców i przedsiębiorców, w tym dwóch w 2012 r., dotyczących organizacji ruchu na drogach powiatowych⁶⁹. PZDP po analizie wniosków, udzielił, za pośrednictwem Starosty, odpowiedzi wnioskodawcom. Z kolei spośród pięciu interpelacji radnych Powiatu zgłoszonych w 2013 r. dotyczących organizacji ruchu drogowego, oznakowania dróg i ich bieżącego utrzymania, na dwie (z 21 czerwca i 2 lipca 2013 r.) do 10 lipca 2013 r. nie udzielono odpowiedzi.

[dowód: akta kontroli str. 525]

⁶⁸ DP2602S i DP2604S.

⁶⁹ Cztery z roku 2011 dotyczyły innych spraw

W okresie objętym kontrolą jednostki Policji, oprócz uwag zgłaszanych w toku kontroli i objazdów dróg (omówionych wcześniej) skierowały 7 pism dotyczących poprawy organizacji ruchu i oznakowania zarządzanych przez PZDP dróg powiatowych i wojewódzkich. Wszystkie zgłoszenia i wnioski po ich przeanalizowaniu zrealizowano, o czym poinformowano wnioskodawców.

[dowód: akta kontroli str. 528]

3.4. Wypłata odszkodowań uczestnikom ruchu drogowego

W latach 2011 – 2013 (I półrocze) ze środków PZDP oraz polisy ubezpieczeniowej wypłacono odszkodowania 10 uczestnikom ruchu drogowego na łączną kwotę 20,7 tys. zł. Wypłata żadnego z odszkodowań nie miała związku z niewłaściwym stanem oznakowania dróg lub organizacją ruchu. Koszt wykupienia polisy odpowiedzialności cywilnej obejmujący ubezpieczenie całego Powiatu Cieszyńskiego wyniósł 41,1 tys. zł w latach 2011 i 2012 oraz 62,6 tys. zł w roku 2013.

[dowód: akta kontroli str. 529]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w zakresie nadzoru zarządców dróg nad stanem oznakowania zarządzanych dróg stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Pracownicy PZDP przez okres ponad 4 miesięcy (do 9 lipca 2013 r.) nie podjęli skutecznych działań w celu usunięcia czterech (30 %) usterek i nieprawidłowości⁷⁰ w oznakowaniu pionowym i poziomym zgłoszonych 6 marca 2013 r. po kontroli dwóch dróg powiatowych w Brennej. Dyrektor PZDP wyjaśniła, że w kwestii zgłoszonych spraw trzech znaków D-15 (przystanek autobusowy) Wydział Komunikacji Starostwa Powiatowego wykonuje analizę lokalizacji przystanków autobusowych na terenie Powiatu i na podstawie jej wyników PZDP będzie sukcesywnie wprowadzać nowe oznakowanie. Według Dyrektora, sprawa odnowienia oznakowania D-15 na całej sieci dróg generuje konieczność poniesienia znacznych kosztów związanych z zakupem tablic i słupków, co będzie wymagać uwzględnienia w planie finansowym na 2014 r. W sprawie niewłaściwie oznakowanego przejścia dla pieszych w Górkach Wielkich w ciągu DP2602S Dyrektor wyjaśniła, że była ona wielokrotnie analizowana przez PZDP, Policję i przedstawicieli Gminy Brenna, jednak do tej pory nie wypracowano rozwiązania w celu poprawy bezpieczeństwa i wyeliminowania nieprawidłowości. Dyrektor PZDP zapowiedziała zlecenie opracowania projektu zmiany organizacji ruchu dla tego miejsca. Natomiast z wyjaśnień Dyrektora PZDP dotyczących zgłoszonego wniosku w sprawie braku dostosowania oznakowania poziomego do pionowego w ciągu jednej z tych dróg wynika, że przyczyną nieprawidłowości był brak należytej koordynacji ze strony pracownika ZUD, realizowanych robót utrzymaniowych, ponieważ linie poziome wg uprzednio obowiązującej organizacji zostały wykonane w sierpniu 2011 r., a w listopadzie 2011 r. umieszczono nowe znaki pionowe B-25 wprowadzające zakaz wyprzedzania, a warunki pogodowe (okres zimowy) nie pozwoliły na zlecenie dodatkowych robót związanych ze zmianą oznakowania poziomego w zakresie linii segregacyjnych.

[dowód: akta kontroli str. 157-164, 528, 564-566, 708-709]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

⁷⁰ Zasygnalizowanych w protokole kontroli DP 2604S i 2602S z dnia 6 marca 2013 r.: brak jednego i zły stan techniczny dwóch znaków D-15; oznakowanie poziome jezdni w Górkach Wielkich niezgodne z oznakowaniem pionowym (do odnowienia i uzupełnienia); nieprawidłowo oznakowane i wyznaczone przejście dla pieszych w rejonie delikatesów Centrum (na zatoce autobusowej).

IV. Uwagi i wnioski

Na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy o NIK poinformowano Dyrektora PZD o stwierdzeniu w trakcie przeprowadzonych oględzin bezpośredniego niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia ludzkiego albo powstania znacznej szkody w mieniu w związku z niedostosowaniem organizacji ruchu na skrzyżowaniu DP2625S z DP2616S oraz ul. Krótką w miejscowości Kończyce Wielkie do obecnego przebiegu dróg, geometrii skrzyżowania oraz panującego na tym skrzyżowaniu ruchu drogowego. Dyrektor PZDP stwierdziła, że kwestia bezpieczeństwa ruchu na tym skrzyżowaniu zostanie przeanalizowana przez Komisję ds. opiniowania projektów oraz wniosków zmiany organizacji ruchu w ciągu dróg powiatowych działającą w PZDP⁷¹, z udziałem przedstawicieli WRD KPP w Cieszynie oraz Wydziału Komunikacji Starostwa Powiatowego w Cieszynie. Na podstawie wniosków tej Komisji sporządzony zostanie projekt zmiany organizacji ruchu.

[dowód: akta kontroli str. 567-571, 579-587, 650-652]

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. **Podjęcie działań w zakresie weryfikacji rzetelności zapisów prowadzonej ewidencji dróg powiatowych, a także wdrożenie działań organizacyjnych, które zapewnią bieżące aktualizowanie zapisów ksiąg dróg.**
2. **Dostosowanie organizacji ruchu na drogach poddanych w toku kontroli oględzinom do zgodności z zatwierdzoną organizacją ruchu oraz zweryfikowanie organizacji ruchu na tych odcinkach dróg, w stosunku do których zgłoszone zostały w toku kontroli uwagi i zastrzeżenia.**
3. **Przeprowadzenie niezbędnych napraw oznakowania, którego stosowanie niezgodnie z warunkami technicznymi, ustalonymi w przepisach rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych, stwierdzono w trakcie kontroli.**
4. **Przeprowadzenie weryfikacji zlokalizowanych na drogach powiatowych znaków pionowych i poziomych w zakresie ich zgodności z wymogami rozporządzenia w sprawie warunków technicznych dla znaków drogowych oraz zapewnienie ich wymiany.**
5. **Podjęcie działań zapewniających terminowe zawiadamianie organu zarządzającego ruchem i komendanta powiatowego Policji o wprowadzaniu nowej lub zmienianej organizacji ruchu na drogach.**
6. **Uwzględnianie przy opracowywaniu nowych projektów organizacji ruchu na odcinkach dróg istniejącego na nich oznakowania w celu zapewnienia spójności organizacji ruchu.**
7. **Wzmoczenie nadzoru nad stanem oznakowania dróg w przypadku realizowania w ich pasie inwestycji przez inne podmioty oraz prowadzenia robót remontowych i drogowych przez wykonawców na podstawie udzielonych im przez PZDP zamówień.**
8. **Zapewnienie rzeczowej realizacji zapowiedzianych działań w zakresie poprawy stanu oznakowania dróg i organizacji ruchu przy szkołach**

⁷¹ Komisja jest wewnętrznym ciałem doradczym i opiniującym Dyrektora PZDP, składającym się z pracowników Zarządu i działa w oparciu o Zarządzenie Dyrektora z dnia 27 lipca 2011 r., zwana dalej Komisją ds. opiniowania projektów.

w Górkach Wielkich i w Brennej (DP 2600S i DP2602S) oraz na drogach powiatowych (DP2616S i DP2625S) w Kończycach Wielkich.

9. Podjęcie działań w celu pełnego uregulowania zasad funkcjonowania i zarządzania sygnalizacji świetlnej, a także prowadzenia wymaganej dokumentacji techniczno-ruchowej sygnalizacji świetlnej zlokalizowanej w ciągu drogi powiatowej nr 2633S w Strumieniu.
10. Podjęcie działań w celu uzyskania dokumentacji wszystkich wprowadzanych na zarządzanych drogach zmian w organizacji ruchu oraz ich udostępniania jednostkom samorządu terytorialnego, realizującym zadania zarządzania drogami powiatowymi.
11. Wdrożenie do praktyki zasad zapewniających weryfikację zgodności dostarczanych Zarządowi urządzeń bezpieczeństwa ruchu z obowiązującymi warunkami technicznymi.
12. Zapewnienie bieżącej realizacji usterek i braków zgłaszanych w toku przeprowadzanych kontroli stanu oznakowania dróg.
13. Podjęcie działań administracyjnych dotyczących umieszczonych niezgodnie z wydanym zezwoleniem lub bez zezwolenia zarządcy drogi sześciu reklam w pasie drogowym oraz naliczenia z tego tytułu stosownych kar, a także wzmoczenie nadzoru nad nieuprawnionym wykorzystywaniem pasa dróg powiatowych przez podmioty gospodarcze w celu lokalizacji w nim reklam.
14. Prowadzenie postępowań administracyjnych dotyczących wydawania zezwoleń na lokalizowanie reklam w pasie drogowym zgodnie z przepisami ustawy o drogach i kpa.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach, w terminie 15 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 15 października 2013 r.